

ZREDUKOWAĆ NARASTAJĄCE RYZYKO PRAWNE KREDYTÓW W CHF

Nie można dopuścić do kumulacji podwyższonego ryzyka kredytowego będącego następstwem „kryzysu covidowego” z narastającym ryzykiem prawnym kredytów w CHF. W tym celu rekomendujemy:

1. **Sporządzenie szczegółowej analizy prawno-regulacyjnej**, porządkującej funkcjonujące w przestrzeni publicznej liczne, często wzajemnie sprzeczne, informacje i opinie na temat kredytów walutowych i ich zgodności z prawem polskim i unijnym. Ponieważ tematyka ta łączy w sobie zagadnienia zarówno prawne, jak i ekonomiczno-finansowe, do sporządzenia analizy należałoby powołać specjalny zespół, w skład którego wchodziłoby niezależni eksperci, wolni od konfliktu interesów, specjalizujący się w każdej z tych dziedzin.
2. **Sporządzenie reprezentatywnego badania w środowisku kredytobiorców walutowych**. Jego celem byłoby:
 - zidentyfikowanie możliwych rozwiązań problemu kredytów walutowych, których kredytobiorcy by oczekiwali i skali zainteresowania każdym z tych rozwiązań oraz
 - zidentyfikowanie możliwych rozwiązań potencjalnego konfliktu, który pojawiłby się w razie nierównego traktowania kredytobiorców złotych i walutowych.
3. **Sporządzenie raportu podsumowującego wyniki obu badań, wraz z rekomendowanymi sposobami dalszego postępowania**. Raport powinien się również odnosić do pomijanego dotąd istotnego czynnika ryzyka: groźby wybuchu niezadowolenia społecznego spowodowanego potencjalnie nierównym traktowaniem zbiorowych interesów dwóch grup konsumentów: wielotysięcznej grupy kredytobiorców walutowych oraz wielomilionowej grupy pozostałych uczestników konsumenckiego rynku finansowego. Treść raportu, a zwłaszcza konkluzje, byłaby przedstawione stronom konfliktu (bankom i kredytobiorcom), oraz właściwym organom państwa, a następnie upublicznione. Raport powinien stanowić dużą pomoc przy poszukiwaniu właściwych scenariuszy łagodzenia sporu, a gdyby było to niemożliwe – likwidowania problemu przez instytucje państwa.
4. **Na obecnym etapie, wobec braku satysfakcjonujących skutków rozwiązania konfliktu konieczne jest czynne zaangażowanie się państwa w ten proces**. Najlepszym scenariuszem byłaby ugoda kredytobiorcy z bankiem, ale – jak dotąd – nie udało się znaleźć takiej jej formy, która by dostatecznie zbliżała stanowiska stron. Procesy, zważywszy na liczbę składanych pozwów, w połączeniu ze złożonością każdej ze spraw i niewydolność sądów, będą się ciągnęły latami. Dlatego, zważywszy na narastające zagrożenie dla systemu finansowego państwa w ogólności, a systemu bankowego w szczególności, wzorem innych krajów, które porządkowały rynek kredytów walutowych, w proces ten musi zdecydowanie wkroczyć państwo.
5. **Zważywszy na interes państwa najlepszym rozwiązaniem powinno być przejęcie spornych kredytów przez dedykowaną instytucję państwową**. Skalę tego procesu dałoby się wyznaczyć na podstawie reprezentatywnego badania opisanego w Rekomendacji 2. Rozliczenia państwa z bankami powinny by się odbywać na podstawie rynkowej wyceny każdego kredytu, dzięki której banki ustalałyby realną wysokość strat, jakie poniosły na portfelu walutowym. Z kolei kredytobiorcy stawaliby się dłużnikami państwa, co mogłoby być doskonałą zachętą do skupienia się na spłaceniu kredytu. Państwo miałoby do dyspozycji liczne możliwe scenariusze przyszłego postępowania. Mogłyby zachęcać kredytodawców, by zawierały ugody ze swoimi wierzycielami. W razie niepowodzenia procesu ugodowego państwo mogłoby sięgać do rozwiązania ustawowego, na przykład do przewalutowania z mocy ustawy. Jak się wydaje, byłby to najlepszy sposób by – tak jak zrobiły to inne państwa – zlikwidować problem kredytów walutowych i generowane przezeń zagrożenie dla systemu finansowego państwa.